

Motion till riksdagen 2024/25:2303

av **Hanna Westerén m.fl. (S)**

Stärkt va-beredskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga nya stöd och finansieringsformer för att stärka svensk beredskap på va-området och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För att hela Sverige ska ha ledningsnät och en fungerande vattenrening som säkrar rent dricksvatten och inte utsätter befolkningen för vattenburen smitta eller skadliga ämnen måste omfattningen av investeringarna i va-anläggningar öka avsevärt. De senaste årens översvämningar visar tydligt att dagens va-system inte är tillräckligt robust för att klara de effekter som vi nu ser som ett resultat av klimatförändringarna.

Varje år investeras ca 20 miljarder kronor i va-anläggningar, men det är inte tillräckligt. Bedömningen som Svenskt Vatten gör är att omfattningen bör ligga på ca 30 miljarder kronor per år. Det är medel som svenska kommuner har svårt att avsätta och som måste matchas av ökade avgifter från avgiftskollektivet. Eftersom kommunerna bedömer va-behovet och avgiftskollektivet betalar, riskerar vi att viktiga satsningar för att säkra dricksvatten försenas eller helt uteblir. Samtidigt begränsar speciallagstiftningen kommunernas förutsättningar att samverka inom va-området gällande t.ex. utjämnande taxor mellan olika kommuner.

Det är av yttersta vikt att investeringstakten i svenskt va ökar. Det är viktigt för att säkerställa att vi även fortsättningsvis ska kunna bo runt om i vårt avlånga land i redan befintlig bebyggelse, men också för att kunna möjliggöra ny. Dessutom behöver svensk industri långsiktiga förutsättningar och spelregler där vatten som resurs är en helt avgörande faktor, inte minst kopplat till grön omställning.

Den oro vi ser i omvärlden med bl.a. ett krig i vårt närområde och klimatförändringarna medför att dricksvatten av god kvalitet i allt större utsträckning är en strategisk resurs. Sveriges försörjningsförmåga måste öka och vår beredskap bli avsevärt bättre. I det perspektivet är tillgången till rent dricksvatten och funktionell vatten- och avloppsverksamhet helt oundgänglig.

Ur beredskapssynpunkt är tillgången till rent vatten förknippad med skydd för liv och hälsa. Ett va-system med för låg om- och utbyggnadstakt riskerar därför vår gemensamma försörjnings- och försvarsförmåga. Med detta i beaktande bör det övervägas att tillskapa nya stöd och finansieringsformer för kommuner vars va-system är hårt ansträngt eller där vattenkvalitén är undermålig så att vi kan ta ett gemensamt ansvar för vatten av god kvalitet i hela Sverige.

Hanna Westerén (S)

Eva Lindh (S)

Niklas Karlsson (S)

Peder Björk (S)

Åsa Eriksson (S)